

Asia: VN/11289/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi merituulivoiman kiinteistö- ja tuloverotusta koskevaksi lainsäädännöksi

1. Lakiehdotusten tarve ja tavoitteet

Kommenttinne lakiehdotusten tarpeesta ja tavoitteista. Voitte tässä yhteydessä esittää myös näkemyksenne vaikutusarvioinnista sekä yksilöidä näkemyksiänne ehdotusten hyödyistä ja haitoista.

Verotuksen ulottaminen Suomen talousvyöhykkeellä sijaitseviin merituulivoimaloihin on perusteltua julkisen talouden vahvistamisen näkökulmasta. Mahdollisimman laaja veropohja myös mahdollistaa alemmat veroasteet, jolloin verotuksen haitalliset käyttäytymisvaikutukset jäävät pienemmiksi. Veropohjan ulottaminen talousvyöhykkeelle poistaa myös kannusteen välttää veroja sijoittamalla merituulivoimaloita aluevesien ulkopuolelle.

Merituulivoiman kiinteistöverotuksen keventäminen lähemmäs vastaavan maatuulivoimalan verorasitusta vahvistaa kannusteita merituulivoiman rakentamiseen maatuulivoiman sijaan. Merituulivoiman kannusteiden vahvistaminen on perusteltua, sillä maatuulivoimaloiden maisemahaitat ovat asuntohintoihin perustuvan tutkimusnäytön perusteella merkittäviä (ks. Gibbons 2015 ja Dröes ja Koster 2016). Merituulivoimalat sijaitsevat kauempana asutuksesta, joten alueen asukkaille koitua suora haitta jää oletettavasti pienemmäksi. Maatuulivoiman ja merituulivoiman luontohaittojen suuruutta on hankala vertailla yleisellä tasolla ja kaikesti riippuu kunkin hankkeen erityispiirteistä. Niiden minimoiminen on syytä toteuttaa muun sääntelyn ja lainsäädännön keinoin.

Lähteet:

Dröes, M.I., Koster, H.R., 2016. Renewable energy and negative externalities: The effect of wind turbines on house prices. *Journal of Urban Economics* 96, 121–141.

Gibbons, S., 2015. Gone with the wind: Valuing the visual impacts of wind turbines through house prices. *Journal of Environmental Economics and Management* 72, 177–196.

2. Kiinteistöveropohja Suomen talousvyöhykkeellä

Kommenttinne kiinteistöveropohjan laajentamisesta Suomen talousvyöhykkeelle.

Verotuksen ulottaminen Suomen talousvyöhykkeellä sijaitseviin merituulivoimaloihin on perusteltua julkisen talouden vahvistamisen näkökulmasta. Mahdollisimman laaja veropohja myös mahdollistaa alemmat veroasteet, jolloin verotuksen haitalliset käyttäytymisvaikutukset jäävät pienemmiksi. Veropohjan ulottaminen talousvyöhykkeelle poistaa myös kannusteen välttää veroja sijoittamalla merituulivoimaloita aluevesien ulkopuolelle.

3. Kiinteistöveroprosentit Suomen talousvyöhykkeellä

Kommenttinne veroprosenttien määräytymisestä.

Painotettujen veroprosenttien soveltaminen talousvyöhykkeellä sijaitseviin merituulivoimaloihin on perusteltua, jotta veroprosentit vastaisivat keskimääräistä tasoa.

4. Kiinteistöveron saajat Suomen talousvyöhykkeellä

Kommenttinne kiinteistöveron jakautumisesta.

Jakosuhteella valtion ja kuntien välillä ei ole oletettavasti merkitystä merituulivoimahankkeiden toteutumisen kannalta, sillä talousvyöhykkeen merituulivoimainvestoinnit eivät riipu kuntien kaavoituspäätöksistä.

Oikeudenmukaisuusnäkökulmasta mahdollisten alueellisten haittojen kompensoimista voidaan pitää perusteena jakaa osa hyödyistä alueen kunnille. Jako-suhteelle ei ole mahdollista löytää tutkimukseen perustuvaa selkeää perustetta vaan se on arvovalinta. Kuntien tulojen kasvu parantaa kuntien palveluja, alentaa kuntien muita veroja ja maksuja sekä parantaa kuntatalouden tasapainoa (ks. Lyytikäinen ym. 2024). Valtion verotulot voidaan käyttää valtion järjestämiin palveluihin, veronalennuksiin tai talouden tasapainottamiseen.

Kuntien jako-osuudessa asukasluvun painon rajoittaminen 25 000 asukkaaseen heikentää suurten kuntien asemaa pienten eduksi. Ei ole selvää perustetta, miksi pienten kuntien asukkaiden tulisi hyötyä lähialueen merituulivoimaloista enemmän kuin suurten kuntien asukkaiden. Asukasluvuun liittyvä epäjatkuvuus merituulivoimaloiden hyödyissä heikentää myös pienten kuntien kannusteita kuntaliitoksiin.

Lähteet:

Lyytikäinen, T., Ramboer, S. ja Toikka, M. (2024): Fiscal transfer to local governments and the distribution of economic activity, VATT Working Paper 171.

5. Suomen alueellinen määritelmä tuloverolaissa

Kommenttinne ehdotuksesta.

Ehdotus on perusteltu julkisen talouden vahvistamisen näkökulmasta.

6. Merituulivoimaloiden jälleenhankinta-arvot

Kommenttinne ehdotuksesta.

Merituulivoimaloiden jälleenhankinta-arvon alentaminen nykyisestä on perusteltu, jotta vastaavan merituulivoimalan ja maatuulivoimalan verorasitus vastaisivat paremmin toisiaan. Merituulivoiman alempaa verotusarvoa puoltaa maatuulivoimaloiden maisemahaitat, joista on selkeää asuntohintoihin perustuvaa tutkimusnäyttöä (ks. Gibbons 2015 ja Dröes ja Koster 2016). Merituulivoimalat sijaitsevat kauempana asutuksesta, joten alueen asukkaille koituva suora haitta jää oletettavasti pienemmäksi.

Lähteet:

Dröes, M.I., Koster, H.R., 2016. Renewable energy and negative externalities: The effect of wind turbines on house prices. *Journal of Urban Economics* 96, 121–141.

Gibbons, S., 2015. Gone with the wind: Valuing the visual impacts of wind turbines through house prices. *Journal of Environmental Economics and Management* 72, 177–196.

7. Muita huomioita

Voitte tässä yhteydessä tuoda esille ehdotuksiin liittyviä muita huomioita.

Ei muita huomioita.

Hakola-Uusitalo Tuulia
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus

Lyytikäinen Teemu
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus